

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 7. července 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 98 b) tr. zák.

Důvody:

Obžalovaný, jenž nebyl osobně přítomen hlavnímu přeličení ze dne 7. července 1927, nýbrž dal se při něm zastupovati obhájcem K-em v plné moci, ohlásil proti rozsudku ze dne 7. července 1927, doručenému podle žádosti obhájce K-a jeho dřívějšímu obhájci Dr. Oskaru H-ovi dne 2. září 1927, včas, t. j. dne 5. září 1927 odvolání a zmatečnou stížnost, kteréžto opravné prostředky blíže provedl podáním ze dne 9. září 1927 bez podpisu obhájce. Toto podání bylo krajským soudem zasláno okresnímu soudu v Karlových Varech se žádostí o poučení obžalovaného, by podal d o protokolu provedení zmatečnou stížností za součinnosti obhájce a to do tří dnů. Žádost došla k okresnímu soudu dne 14. září 1927 a byla vyřízena okresním soudem v ten způsob, že byl předvolán odsouzený a jeho obhájce Dr. H. na den 19. září 1927, kteří se také dostavili (v zastoupení Dr. H-a jeho kolega v kanceláři Dr. F.) a prohlásil Dr. F., že Dr. H. nemá již plné moci odsouzeného, nýbrž Dr. K., a že nemůže podati zmatečnou stížnost. Obžalovaný pak prohlásil, že si vezme jiného obhájce a dostaví se s ním k soudu, což se také stalo dne 21. září 1927, kdy se dostavil s plnou mocí advokát Dr. S., který podepsal podání ze dne 9. září 1927 a předložil kromě toho i doplnění k provedení zmatečnou stížností. Z toho, co uvedeno, je patrné, že k předloženému doplnění zmatečnou stížností nelze již proto přihlídnouti, poněvadž je zřejmě opožděné (§ 285 tr. ř.) a liší se svým obsahem od podání ze dne 9. září 1927, které bylo vráceno k odstranění nedostatku scházejícího podpisu řádného obhájce. Po odstranění této vady v třídenní lhůtě, počítané od 19. září 1927, jest pokládati jedině podání ze dne 9. září 1927 za provedení zmatečnou stížností a lze přihlížeti toliko k jeho obsahu. Ve vývodech této zmatečnou stížností není však nic obsaženo, co by odůvodňovalo některý zmatek v § 281 čís. 1—11 tr. ř. uvedený, jest to jen brojení proti přesvědčení soudu a jsou to novoty, proto nelze ji pokládati za stížnost po zákonu a proto vůbec za provedenou. Podle § 4 čís. 1 a § 1 čís. 2 zák. ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 bylo tudíž zmatečnou stížností zamítnouti již v sedění neveřejném.

Čís. 3005.

Neschopným platiti (§ 486 čís. 1, 2 tr. zák.) jest dlužník, který není s to, by veškeré své věřitele uspokojil úplně v době přiměřené pravidlům řádného provozu dotyčného podniku; vzhledem k účelu bank a vzhledem k nutné mobilitě bankovního kapitálu a k jeho funkcím národohospodář-

ským bude tato lhůta (má-li býti banka řádné provozována), vždy jen poměrně krátkou.

S hlediska § 486 čís. 1 tr. zák. stačí, zavinil-li pachatel povolení i jen jednotlivých úvěrů, které spoluzavinily nezpůsobilost banky platiti. Lehkomyslné poskytování úvěru záleží již v tom, že pachatel poskytuje úvěr, aniž náležitě zkoumal platební schopnost dlužníkovu.

S hlediska § 486 čís. 2 tr. zák. se nevyhledává předluzení dlužníkovu, nýbrž stačí, byl-li pachatel k placení neschopen a byl si této neschopnosti vědom. K podání návrhu na vyhlášení úpadku nebo na zavedení vyrovnacího řízení (§ 486 čís. 2 tr. zák.) akciové společnosti jsou oprávněni i jednotliví členové představenstva.

Kdo byl orgánem banky po rozumu § 486 c) odstavec první tr. zák. a zasáhl do upravování bilancí způsobem odpovídajícím falšování bilancí ve smyslu § 486 čís. 3 tr. zák., jest zodpovědným za toto falšování bez ohledu na to, zda spadalo zřízení bilance do oboru jeho působnosti čili nic.

Obchodními knihami ve smyslu § 486 čís. 3 tr. zák. jsou všechny obchodní zápisy, jež mají sloužiti ku zjištění majetkového stavu dlužníkovu nebo jeho hospodářství; spadají sem i bilance. Falšování obchodních knih záleží po stránce objektivní v dodatečné změně jich správného obsahu ve směru důležitém pro zjištění skutečného majetkového stavu nebo v tom, že se do obchodních knih již předem něco zapisuje, co neodpovídá skutečnosti a čím se zastírá pravý stav majetku; po stránce subjektivní vyžaduje se jednání úmyslné, stačí však, má-li pachatel v úmyslu obchodní knihy v onom smyslu v některém pro přehled majetkového stavu závažném bodu zfalšovati.

Podstata falšování obchodních knih po rozumu § 486 čís. 3 tr. zák. záleží v úmyslném přivodění věcné nesprávnosti jejich obsahu, nikoliv v pouhém formálně nepořádném vedení knih, jaké předpokládá § 486 a) tr. zák.; falšování jest dokonáno, jakmile pachatel změnil v nich oním způsobem jejich správný obsah nebo zanesl do nich oním způsobem něco, co odporuje skutečnosti; jest lhostejno, zda může ten, komu jest obchodní knihy zkoumati, při náležitém konání povinností falšování zjištěti čili nic; stačí i jen ojedinělý nesprávný zápis; nevyhledává se úmysl pachatelův způsobiti někomu škodu, ani úmysl zjištný nebo podvodný.

Jednotlivé případy falšování (neúplné odepsání ztráty v bilanci, uvádění cenných papírů, akcií podle kursu na burse udržovaného místo jejich skutečné hodnoty a j.).

Poměr prvního a druhého odstavce § 486 c) tr. zák.; orgány podniku podle prvního odstavce jsou ti činitelé, kteří jednají za nefysickou osobu podle stanov; pokud sem spadá vrchní ředitel banky.

Osoba hromadná nemůže býti podmětem trestného činu; »orgánem« ve smyslu § 486 c) tr. zák. jest jednotlivá osoba, která, jednajíc jako orgán společnosti, dopustila se trestného zavinění podle § 485 a násl. tr. zák., při čemž nerozhoduje, zda byla k' dotyčnému jednání oprávněna čili nic, tedy i tehdy, když překročila meze své působnosti vytčené sta-

novami; rozhoduje vždy skutečný stav; i kdyby zodpovědnost podle prvního odstavce § 486 c) tr. zák. byla pochybnou, jest ji zkoumati ještě s hlediska druhého odstavce tohoto §.

Podstata přečinu § 486 a) tr. zák. nezáleží v docílení neoprávněného zisku nebo ve způsobení škody; nemůže proto pachatel spácháním tohoto přečinu dosíci zisku ve smyslu § 531 odst. druhý písm. a) tr. zák., aniž způsobuje tímto deliktem o sobě škodu, již by měl podle § 531 odst. 2 písm. b) tr. zák. nahraditi, by byl účasten promlčení.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1927, Zm II 373/26.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 22. ledna 1926, jímž byli uznáni vinnými Eduard K. přečinem zaviněného úpadku podle § 486 čís. 1, 2, 3 tr. zák., Josef Z. přečinem zaviněného úpadku podle § 486 čís. 1 a 486 písm. a) tr. zák., František K. přečinem podle § 486 písm. a) tr. zák. a Augustin S. přečinem zaviněného úpadku podle § 486 čís. 1 a 3 tr. zák. 1. Zmateční stížnost Eduarda K-a se zavrhuje. 2. Zmateční stížnosti stížnosti Františka K-a se vyhovuje a za současného použití § 290 tr. ř. se odsuzující výrok ohledně tohoto stěžovatele zrušuje a uznává se ve věci samé: František K. se podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostuje z obžaloby pro přečin podle § 486 písm. a) tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že v letech 1920 až 1922 v B. jakožto vedoucí úředník oddělení staviv M.-s-ské banky a později jako ředitel akciové společnosti P., tedy jako zodpovědný zástupce dlužníka více věřitelů proti zákonné povinnosti, sestaviti inventář a bilanci v předepsané době, je nesestavil, obchodní knihy částečně vůbec nevedl a částečně je vedl tak nepořádně, že neposkytovaly přehledu o majetkovém stavu, při čemž neschopnost platiti skutečně nastala. 3. Podle § 290 tr. ř. zrušuje se rozsudek ve výroku odsuzujícím Josefa Z-ého pro přečin podle § 486 písm. a) tr. zák. a ve výroku o trestu a uznává se ve věci samé: Josef Z. sprostuje se podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin podle § 486 písm. a) tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že v letech 1920 a 1921 jako zodpovědný zástupce M.-s-ské banky, dlužníka to několika věřitelů proti zákonem stanovení povinnosti obchodní knihy (případ jugoslávského sádla) v J. tak nepořádně vedl, že neposkytovaly přehledu o majetkovém stavu, a vyměřuje se mu znovu trest pro přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 tr. zák., jímž byl právoplatně vinným uznán.

D ů v o d y:

1. Zmateční stížnost Eduarda K-a: Nelze jí přiznati oprávnění ani v části vyhrazené veřejnému jednání, t. j. ani potud, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. Ježto v ustanovení § 486 čís. 3 tr. zák. jest uvedena pouze přísnější trestní sazba pro pachatele, jenž zfalšoval, dopustiv se jednoho neb obou z přečinů v § 486

čís. 1 a 2 tr. zák. uvedených, své knihy obchodní, bude nutno nejprve se obíratí zmáteční stížností pokud napadá výroky odsuzující K-a pro přečin podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák. Ovšem tu bude se dlužno zabývatí pouze oněmi výtkami stížnosti po rozumu § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř., jež byly provedeny po zákonu. V první řadě bude pak řešiti otázku, zda mohl K. býti po rozumu § 486 písm. c) tr. zák. způsobilým podmětem, t. j. pachatelem přečinu podle § 486 čís. 1—3 tr. zák. Trestní zákon nezná trestní zodpovědnosti osob právnických nebo hromadných, nýbrž jen jednotlivých osob fyzických. Proto právě jest účelem § 486 písm. c) tr. zák., by v případech §§ 485, 486, 486 a), b), tr. zák., je-li dlužníkem (věřitelem) osoba nefysická, byla tu místo ní vždy osoba, již by bylo lze činiti trestně zodpovědnou. Jako takovou označuje § 486 písm. c) tr. zák. v prvním odstavci orgány podniku, které se činu dopustily, a předpis ten jest doplněn předpisem druhého odstavce téhož §, jenž upravuje trestní zodpovědnost i pro všechny další případy, kde nemůže dlužník nebo věřitel sám býti činěn trestně zodpovědným, v ten smysl, že jest použití trestních předpisů též na každého, kdo samostatně vede věci dlužníkovy neb věřitelovy. Předpis ten měl by proto účinnost i v případech prvního odstavce vždy tehdy, kdyby stanovená tam zodpovědnost orgánů podniku trestní zavinění nevystihovala. Orgány podniku podle prvního odstavce § 486 písm. c) tr. zák. jsou činitelé, kteří jednají za osobu nefysickou podle stanov (v témž smyslu Löffler v Bartschově komentáři II. str. 446 a násl.). Tu pak vytýká zmáteční stížnost K-ova rozsudku nesprávné právní posouzení, ježto činí stěžovatele s hlediska § 486 písm. c) tr. zák. zodpovědným za úpadek M.-s-ské banky. Ředitelství prý bylo vůbec jen orgánem svrchované vůle užšího výboru a správní rady. Rozhodujícím činitelem byla prý jen valná hromada a správní rada s užším výborem, pak ředitelstvo, dirigenti, kontroloři a všichni úředníci, však ne jednotlivě, nýbrž všichni dohromady. Zmateční stížnost jest v tomto směru zřejmě v nepravu. Podle stanov M.-s-ské banky § 9 — zastoupení a správa — obstarávají správu, vedení a dozor tyto orgány banky: 1. valná hromada, 2. správní rada, 3. dozorčí rada, 4. ředitelstvo a úřednictvo banky. Podle § 18 stanov tvoří správní rada s řediteli představenstvo po rozumu čl. 227 až 241 obch. zák. Správní radě společně s řediteli přísluší vrchní řízení záležitostí bankovních a rozhodování ve všech záležitostech, které nejsou výslovně vyhrazeny valné hromadě. Správní radě přísluší kontrolovati užší výbor, ředitelství, úřednictvo banky a dohlížeti na celé vedení bankovní. Podle § 30 řídí vrchní ředitel bezprostředně všechny záležitosti banky, pečuje o vykonávání veškerých usnesení správní rady a užšího výboru a má plnou moc, je-li prodlení spojeno s nebezpečím, činiti na svou zodpovědnost pro uvarování ztrát a jiných nehod i taková opatření, na nichž se správní rada neusnesla. Rozsudek zjišťuje ve shodě s těmito ustanoveními stanov, že byl obžalovaný K. vrchním ředitelem a jako takový rozhodujícím činitelem v bance. Za těchto okolností nemůže býti pochyby, že obžalovaný K. byl orgánem M.-s-ské banky a to vynikajícím orgánem ve smyslu § 486 písm. c) tr. zák.

Jako takový byl podle téhož předpisu trestně zodpovědným za úpadek banky, podud se dopustil činu spadajícího pod hledisko § 486 tr. zák. Lichou jest námitka, že rozhodujícími činiteli byly jen orgány v § 9 stanov uvedené všechny dohromady, nikoli každý jednotlivě. Námitka ta nejen že nemá opory ve stanovách, nýbrž přičí se přímo účelu a předpisu § 486 písm. c) tr. zák., ježto by při takovém pojmání pojmu »orgány« zase přicházela pro trestní zodpovědnost v úvahu osoba hromadná, která zásadně nemůže býti podmětem trestného činu. V tom smyslu praví již důvodová zpráva k cís. nař. z 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák. »Als Organe im Sinne des Gesetzes kommen insbesondere diejenigen Personen in Betracht, die als Mitglieder der Direktion, des Aufsichtsrates oder Verwaltungsrates zur Geschäftsleitung befugt sind« (str. 188 Denkschrift). Zásadně sluší vycházeti tudíž ze stanoviska, že trestně zodpovědnou jako orgán jest vždy jednotlivá osoba, která, jednajíc jako orgán společnosti, se dopustila trestného zavinění podle §§ 485 a násl. tr. zák., při čemž nerozhoduje, zda byla k dotyčnému jednání oprávněna čili nic, tedy i tehdy, když překročila meze své působnosti vytčené stanovami. Rozhoduje vždy skutečný stav (v témž smyslu Bartsch, Löffler II. str. 447 pozn. 44) a budiž jen mimochodem podotčeno, že, i kdyby zodpovědnost podle prvního odstavce § 486 písm. c) tr. zák. byla v jednotlivém případě pochybnou, bylo by ji vždy ještě zkoumati s hlediska druhého odst. § 486 písm. c) tr. zák. Zavinění K-ovo podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák. rozsudek případně zjistil a odůvodnil, při čemž se podotýká, že, pokud stěžovatel poukazuje na nedbalost jiných orgánů společnosti, zejména správní a dozorcí rady, které rovněž úpadek banky přivodily, přes to však byly osvobozeny, zrušovací soud není s to, když veřejný obžalobce v tom směru oprávněného prostředku nepodal, zabývati se správností sprošřujícího výroku. Ostatně by nemohlo sbíhající se zavinění třetích osob stěžovatele vyvinuti, pokud byla jeho vlastní vina správně zjištěna. Jak již shora uvedeno, rozhoduje o zodpovědnosti jednotlivých orgánů podle § 486 písm. c) tr. zák. faktický stav. Ze zjištění rozsudečných jasně plyne, že K. v M.-s-ské bance skutečně rozhodoval. Vycházeje z tohoto stanoviska, zjišťuje a odůvodňuje napadený rozsudek, že K. lehkomyšlně a nepřiměřeně úvěru používal a jej též lehkomyšlně a nepřiměřeně poskytoval, a že tím zavinil neschopnost M.-s-ké banky platiti.

Vzhledem k vývodům stížnosti se již na tomto místě podotýká, že neschopným platiti jest dlužník, který není s to, by veškeré své věřitele uspokojil v době, přiměřené pravidlům řádného provozu dotyčného podniku. Vzhledem k účelu bank a vzhledem k nutné mobilitě bankovního kapitálu a jeho funkcím národohospodářským, bude tato lhůta — má-li býti banka řádně provozována — vždy jen poměrně krátkou. Vzhledem ku zjištěním rozsudku první stolice, že M.-s-ská banka byla nejen neschopnou platiti, nýbrž, že byla i vysoce pasivní, bylo uspokojení věřitelů úplně vyloučeno a nelze vzhledem k těmto zjištěním vůbec mluvit o nějakém pouze přechodném váznutí platů. Avšak z vývodů napadeného rozsudku též plyne, že vedoucí činitelé poskytováním ne-

zdravých úvěrů, hlavně též při provozování zakladatelských obchodů, z nedbalosti zimmobilisovali skoro úplně i zbytek akciového kapitálu, a že takto jednali proti zásadním pravidlům bankovního provozu. Že K. si byl vědom tohoto stavu M.-s-ské banky, zjišťuje rozsudek opětovně. Že K. jednal lehkomylně a neodborně při poskytování a používání úvěru, rovněž rozsudek opětovně zjišťuje. K dalším vývodům zmateční stížnosti, které byly v písemné stížnosti uvedeny a částečně též u veřejného zrušovacího líčení opakovány, dlužno uvésti toto: V odstavci 69 snaží se stížnost dokázati, že tu není skutkové podstaty přečinů podle §§ 486, čís. 1, 2, 3 tr. zák. již proto, že stěžovatel podle skutkových zjištění rozsudkových neměl úmyslu poškoditi banku a doufal, že ji udrží ze zisků pozdějších. Těmito zjištěními vylučuje prý rozsudek sám vinu stěžovatelovu; neboť má-li prý obchodník, jenž ví o některých ztrátách, které ohrožují jsoucnost a vývoj jeho obchodu, dobrou vůli se svým podnikem a naději v lepší obrat, nelze prý mu za vinu klásti uvedené přečiny. Námitka není odůvodněna. Rozsudek vylučuje oněmi skutkovými zjištěními jedině zlý úmysl, jehož je třeba ke skutkové podstatě zločinu podvodu podle §§ 197, 200, 201 d), 203 tr. zák., pro nějž stěžovatel byl žalován. Na skutkové podstatě přečinu podle § 486 čís. 1, 2, 3 tr. zák., jimiž byl stěžovatel uznán vinným, nemohou ona skutková zjištění rozsudku podle své povahy nic měniti. V odstavci 76, v němž stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. zřejmým poukazem, jest především obsažena námitka, že vrchní ředitel banky není vůbec oprávněn rozhodovati o používání nebo poskytování úvěru. Tu stačí poznamenati, že nerozhoduje, zda spadala ona činnost do oboru působnosti stěžovatelovy, nýbrž že záleží na tom, zda stěžovatel jako orgán banky po rozumu § 486 c) odst. prvý tr. zák. skutečně také na používání a poskytování úvěru bankou vykonával vliv. To platí zejména též o VIII. emisi, neboť nejen přípravou, nýbrž i jejím doporučováním správní radě, podle zjištění rozsudečných nesprávně informované, ba i falešnými bilancemi klamané, vykonával K. na toto použití úvěru vliv a to vliv rozhodný. Rozsudek okolnosti ty výslovně zjišťuje a vytýká v tom směru zejména K-ovi, že, přistouпив k VIII. emisi, vykonával prudké intervence v akciích M.-s-ské banky na burse. S VIII. emisí ruku v ruce šlo povolení zvýšení vkladů, což rozsudek označuje jako shánění vkladů. Vychází-li se z tohoto skutečného rozsudkem zjištěného stavu, jsou bezdůvodnými výtky stížnosti rozsudku činěné v tom směru, že za VIII. emisi a s ní spojené zvětšené přijímání vkladů zodpovídá pouze správní rada. Ke skutkové podstatě přečinu podle § 486 čís. 1 tr. zák. stačí, zavinil-li K. povolení i jen jednotlivých úvěrů, které nezpůsobilost banky, platiti, spoluzapříčinily, a jest proto stížnost i v tomto směru bezdůvodnou, nehledíc ani k tomu, že stížnost přehlíží zjištění rozsudku, který činí K-a zodpovědným za všechny úvěrové ztráty pro nedostatečné jejich kontrolování. Totéž platí o spekulacních účtech, kde stížnost svaluje vinu na P-a a na zakládací činnost banky, neboť napadený rozsudek posuzuje jak spekulacní účty, tak i zakládací činnost banky pouze s hlediska lehkomylného poskytování úvěru. Jak již bylo uvedeno zjistil a

odůvodnil soud v rozsudečných důvodech, že K. neschopnost platiti M.-s-ské banky nejen zavinil, nýbrž že o ní též věděl. Rozsudek zjistil dále, že si K. musil býti vědom této neschopnosti platiti — ba i pasivnosti banky — nejpozději na jaře 1922. Dále zjišťuje rozsudek, že M.-s-ská banka, jejíž vedoucím orgánem K. byl, přes to nové dluhy činila a splácela, a že K., o němž již shora dovozeno, že byl vedoucím orgánem banky, poškodil z nedbalosti věřitele banky tím, že nenavrhl včas ani vyrovnací řízení ani vyhlášení úpadku. Ku vývodům zmáteční stížnosti ústně i písemně ohledně přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. provedeným dlužno uvésti toto: Tvrdí-li stížnost, že rozsudek nedokázal, že stěžovatel sobě (správně bance) opatřil úvěr (t. j. udělal dluh) v době, kdy banka byla předlužena, dlužno na to odvětit, že se ke skutkové podstatě přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák., jež má stížnost zřejmě na mysli, nevyhledává předlužení dlužníkovu, nýbrž že stačí, byl-li pachatel k placení neschopen a byl si vědom své platební neschopnosti. V důsledku toho nebylo třeba zjištění, že stěžovatel udělal dluh také v době, kdy banka byla předlužena. V odstavci 85 tvrdí stížnost nejprve, že, vážnou-li platy dlužníkovy, není tím ještě dána platební neschopnost dlužníkovu v § 486 čís. 2 tr. zák. předpokládána. S tímto názorem stížnosti lze sice souhlasiti, avšak stížnost přehlíží, že rozsudek nezjišťuje, že šlo o pouhé váznutí platů banky, nýbrž že zjišťuje výslovně, že si stěžovatel byl na jaře 1922 vědom nejen platební neschopnosti, nýbrž i pasivity (předlužení) banky. Dále tvrdí stížnost v tomto odstavci, že podle čl. 240 obch. zák. je rozhodnutí o tom, zda má akciová společnost ohlásiti úpadek nebo navrhnouti vyrovnávací řízení, vyhraženo valné hromadě, že tudíž stěžovatel nebyl ani oprávněn, natož povinen ohlásiti úpadek nebo učiniti návrh na vyrovnávací řízení a že v důsledku toho nemohl se v tomto směru dopustiti přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. I tu je stížnost na omylu. Odstavec prvý čl. 240 obch. zák., z něhož stížnost zřejmě vychází, neustanovuje vůbec nic o ohlášení úpadku neb o návrhu na vyrovnávací řízení. Naproti tomu ukládá poslední odstavec posléze uvedeného ustanovení zákona představenstvu akciové společnosti povinnost, by, bylo-li zjištěno, že jmění společnosti nekryje již úplně její dluhy, učinilo o tom příslušnému soudu oznámení za účelem vyhlášení úpadku. Z § 70 úp. ř. upraveného čís. nař. ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák. vychází dále na jevo, že k podání návrhu na vyhlášení úpadku na jmění akciové společnosti jsou oprávněni i jednotliví členové představenstva, a § 1 vyrovnávacího řádu upraveného tímž nařízením obsahuje obdobné ustanovení o oprávnění k podání návrhu na zahájení vyrovnávacího řízení. Ježto stížnost v souhlase se stanovami banky při hlavním přelíčení přečtenými sama připouští, že se představenstvo banky skládalo ze správní rady a z ředitelstva a že stěžovatel byl členem ředitelstva, je zřejmo, že i stěžovatel byl jako člen představenstva banky oprávněn učiniti návrh na vyhlášení úpadku nebo na zahájení vyrovnávacího řízení. Poněvadž rozsudek, jak bylo již opětně uvedeno, výslovně zjišťuje, že si stěžovatel byl na jaře 1922 vědom netoliko platební neschopnosti, nýbrž i pasivity (t. j. zřejmého předlužení) banky, byl jako orgán banky oprávněn ku podání oněch ná-

vrhů, dokonce povinen navrhnouti vyhlášení úpadku nebo zahájení vyrovnávacího řízení.

Převážná část ústně i písemně provedených výtek stížnosti K-ovy obrací se s hlediska zmatku podle § 281 čís. 9 písm. a) tr. ř. proti rozsudečnému výroku, že K. obchodní knihy M.-s-ské banky falšoval, čímž se stal trestným podle § 486 čís. 3 tr. zák. Tu přicházejí v úvahu tyto body: V odstavci 3 a) tvrdí stížnost, že sestavování bilance banky nespádalo vůbec do oboru působnosti vrchního ředitele, že bilance byly zřizovány filiálkami a zvláštními odděleními centrály banky a že v důsledku toho nemůže stěžovatel býti činěn zodpovědným za bilance pokud se týče jich falšování. Byl-li stěžovatel orgánem banky po rozumu § 486 c), odst. prvý tr. zák. a zasáhl-li do upravování bilancí způsobem odpovídajícím falšování bilancí ve smyslu § 486 čís. 3 tr. zák., jest ho činiti zodpovědným za toto falšování bez ohledu na to, zda spádalo zřízení bilance do oboru jeho působnosti čili nic (stejně Löffler, str. 447). Že K. takovým orgánem byl, bylo již shora dovozeno. Dopustil-li se tedy stěžovatel falšování bilancí banky, jest ho podle uvedeného činiti za to zodpovědným. Chce-li však stížnost svým tvrzením, že bilance byly sestavovány filiálkami a zvláštními odděleními centrály banky, vyjádřiti, že stěžovatel do upravování bilancí vůbec nezasahoval, neprovádí uplatňovaného důvodu zmatečnosti po zákonu, ježto přehlíží celou řadu opačných skutkových zjištění rozsudkových (§ 288 odst. druhý čís. 3 tr. ř.). V odstavci 5 vyslovuje stížnost názor, že bilance nejsou vůbec obchodními knihami, že za obchodní knihy lze pokládati toliko knihu hlavní a knihu kopií a že v důsledku toho nelze falšování bilancí považovati za falšování obchodních knih ve smyslu § 486 čís. 3 tr. zák. Tato námitka není odůvodněna. Obchodní zákon rozlišuje sice v čl. 32, odst. prvý mezi obchodními knihami a jinými potřebnými zápisy a v čl. 33 odst. druhý mezi obchodními knihami a obchodními dopisy, inventářem a bilancemi, pokládá však přes to zřejmě i bilance za obchodní knihy v širším slova smyslu, jednáje o nich pod titulem nadepsaným »O obchodních knihách«. Z účelu ustanovení § 486 čís. 3 tr. zák. plyne, že obchodními knihami ve smyslu tohoto ustanovení zákona (jež ostatně užívá v německém doslovu odchylně od obchodního zákona výrazu »Geschäftsbücher«) jsou všechny obchodní zápisy, jež mají sloužiti ku zjištění majetkového stavu dlužníka nebo jeho hospodářství (tak i Löffler, str. 548). K obchodním knihám tohoto druhu náleží však nepochybně také bilance, jež má podle svého účelu poskytovat věrný obraz majetkového stavu obchodníka a je nepostradatelným základem řádného hospodářství. Že bilance jsou obchodními knihami (Geschäftsbücher), vyplývá jasně z § 486 písm. a) tr. zák., kde se pod záhlavím nedostatečně vedení knih dlužníkem, především mluví o neprovedení bilancí. Nesestavení bilancí klade se tam na roveň opomenutí vésti obchodní knihy a zjevna z toho váha, jakou zákon přikládá právě sestavení bilancí. To platí zejména o bankách, kde bilance jest podkladem výroční zprávy, již jedině mohou a mají býti akcionáři a vkladatelé poctivě informováni o stavu banky. Zfalšoval-li tedy stěžovatel bilance banky,

zfalšoval tím obchodní knihy banky (viz též rozh. A C 1810). V odstavci 6 namítá stížnost především, že není vůbec zvláštních závazných norem pro sestavení bilance. Tu přehlíží stížnost, že obchodní zákon obsahuje v čl. 29—31 závazné předpisy v tomto směru a ustanovuje zejména v čl. 31, že mají býti všechny součásti majetku, zejména i pohledávky, do bilance pojaty podle skutečné hodnoty, již mají v rozhodné době, že dubiosní pohledávky jest uvéstí podle jejich pravděpodobné hodnoty a že nedobytné pohledávky dlužno odepsati. Lze sice souhlasiti s právním názorem stížnosti, že obchodní knihy netřeba vésti tak, by z nich kdokoli již na první pohled mohl seznati majetkový stav, že stačí, jsou-li vedeny tak, že poskytují přehled o stavu majetku nejen tomu, k jehož obchodu nebo hospodářství se vztahují, nýbrž i každému, kdo má odborné znalosti ve vedení knih. Avšak stížnost přehlíží, že skutečnost jí zdůrazňovaná nemá významu pro právní posouzení souzeného případu, v němž jde o otázku, zda zfalšoval stěžovatel obchodní knihy po rozumu § 486 čís. 3 tr. zák., nikoli tedy o otázku, zda vedl obchodní knihy tak nepořádně, že neposkytovaly přehled o stavu majetku (§ 486 a) tr. zák.). Falšování obchodních knih ve smyslu § 486 čís. 3 tr. zák. záleží po stránce objektivní v dodatečné změně správného obsahu obchodních knih ve směru důležitém pro zjištění skutečného majetkového stavu nebo v tom, že se do obchodních knih již předem zapisuje něco, co neodpovídá skutečnosti a čím se zastírá pravý stav majetku. Po stránce subjektivní vyžaduje pojem falšování obchodních knih jednání úmyslné. V tomto směru stačí však, má-li pachatel úmysl, obchodní knihy ve shora uvedeném smyslu v některém pro přehled majetkového stavu závažném bodu zfalšovati (tak i Löffler str. 549). Z řečeného plyne, že podstata falšování obchodních knih po rozumu § 486 čís. 3 tr. zák. záleží v úmyslném přivodění věcné nesprávnosti jich obsahu, nikoli v pouhém formálně nepořádném vedení knih, jak je předpokládá § 486 a) tr. zák. Pokud jde o vedení tak zv. »fingonoster« v obchodních knihách banky, namítá stížnost v této souvislosti, že nešlo o falšování obchodních knih již proto, že »fingonostra« mohla býti dozorčí radou při náležitém konání povinností zjištěna. Tu přehlíží stížnost, že falšování obchodních knih podle § 486 čís. 3 tr. zák. jest dokonáno, jakmile pachatel změnil v nich způsobem shora uvedeným jich správný obsah nebo zapsal do nich řečeným způsobem již předem něco, co odporuje skutečnosti, a že jest tudíž s hlediska § 486 čís. 3 tr. zák. ihostejno, zda může ten, jemuž jest obchodní knihy zkoumati, při náležitém konání povinností falšování zjistiti, čili nic. V odstavci 7 namítá stížnost, že ojedinělý nesprávný zápis neodpovídá pojmu falšování po rozumu § 486 čís. 3 tr. zák. Stížnost jest i tu na omylu. Pod pojem falšování obchodních knih ve smyslu posléze uvedeného ustanovení zákona spadá ve skutečnosti i případ vytčený v dřívějším § 486 d) tr. zák. slovy »když se (pachatel) dopustil při vedení knih i jen ohledně některých položek úmyslných nesprávností« (Lehman, Kommentar zur österr. Konkurs-, Ausgleichs- und Anfechtungsordnung, sv. 2 str. 358). Stačí tedy i jen ojedinělý nesprávný zápis, jsou-li dány ostatní

předpoklady falšování obchodních knih ve smyslu § 486 čís. 3 tr. zák. V odstavci 9 a 19 snaží se stížnost dokázat, že právní názor rozsudku, že jde o falšování bilancí, byly-li do nich pojaty »nerealizované zisky«, je nesprávný. »Nerealizovaný zisk« je prý pohledávkou a smí prý proto býti pojat do bilance. Jak bylo již shora poznamenáno, jest v bilanci uvést též všechny pohledávky, vyjímajíc pohledávky nedobytné. Stížnost přehlíží, že »nerealizované zisky«, o nichž se rozsudek zmiňuje, byly podle rozsudkových zjištění zisky, s nimiž bylo sice počítáno, jež byly však naprosto nejisty. Takové zisky nelze pokládati za pohledávky, jež nebyly dosud vybrány; neboť takové imaginární zisky nejsou vůbec pohledávkami. V odstavci 15, v němž stížnost, jak bylo již uvedeno, brojí proti rozsudkovému výroku, že stěžovatel falšoval bilanci banky za rok 1921 tím, stanoviv pro bilanci cenu akcií »Trnka« penízem v rozsudku uvedeném, namítá stížnost kromě toho, že rozsudek nezjistil, že stěžovatel jednal v úmyslu, by zlepšil bilanci ke škodě banky, tudíž v úmyslu naznačeném v § 486 tr. zák. I tu jde o námitku bezdůvodnou. Po stránce subjektivní vyžaduje se ku zfalšování obchodních knih podle § 486 čís. 3 tr. zák. pouze úmysl shora uvedený. Nevyhledává se tudíž po této stránce, by pachatel jednal v úmyslu, by způsobil někomu škodu. Úmysl, jehož tu bylo třeba, rozsudek zjišťuje, výslovně uváděje, že stěžovatel jednal jediné za tím účelem, by dosáhl bilančního zisku; neboť tímto zjištěním je řečeno, že stěžovatel jednal v úmyslu, by zakryl skutečný majetkový stav banky. Tvrdí-li stížnost v odstavci 19 mimo to, že nebylo zjištěno, že stěžovatel jednal v úmyslu zjištěném nebo podvodném, dlužno znova zdůrazniti, že falšování obchodních knih podle § 486 čís. 3 tr. zák. takového úmyslu nepředpokládá. V odstavci 20 tvrdí stížnost, že neúplné odepsání ztráty v bilanci nebo v obchodních knihách není falšováním po rozumu zákona. Tu dlužno poznamenati, že neúplné odepsání ztráty v bilanci nebo v jiných obchodních knihách jest úmyslným zastíráním skutečného majetkového stavu v obchodních knihách a tudíž falšováním těchto knih, je-li v konkrétním případě třeba, by byla celá ztráta ihned odepsána a je-li si toho pachatel vědom. Rozsudek zjišťuje v případě, jež má stížnost na mysli (ztráta na Moravských komunálcích), že ztráta jako skutečně jsoucí měla býti odepsána celá, že se však tak nestalo, že peníz odpovídající zbývající ztrátě byl z nařízení stěžovatelova veden v obchodních knihách pod záhlavím »ihned splatné pohledávky« a že tato fingovaná pohledávka byla utvořena k vůli zakrytí ztráty na oněch papírech. Podle toho jsou zjištěny všechny náležitosti falšování obchodních knih podle § 486 čís. 3 tr. zák., zejména i úmysl, jehož je k tomu třeba.

V odstavci 25 namítá stížnost, že, stanovil-li stěžovatel cenu akcií banky a akcií »Prvních českých skláren v K.« pro bilanci na rok 1921 podle kursu znamenání na pražské burse, nelze v tom spatřovati falšování obchodních knih. Jak bylo již dříve řečeno, jest podle čl. 31 obch. zák. uvést v bilanci všechny součásti majetku, tedy zřejmě také akcie, podle jejich skutečné hodnoty. Je-li skutečná hodnota takových papírů nižší než kurs na burse uměle udržovaný a je-li tato skutečnost

obchodníkovi, jenž zřizuje bilanci, známa, jest na něm, by pojal takové papíry do bilance podle jejich skutečné hodnoty, nikoli tedy podle kursu na burse udržovaného. Pojme-li přes to takové papíry do bilance prostě podle jejich bursovního kursu v úmyslu, by tím zakryl svůj skutečný majetkový stav, falšuje tím obchodní knihy ve smyslu § 486 čís. 3. tr. zák. Rozsudek zjišťuje, že kurs akcií banky na burse dne 31. prosince 1921 udávaný byl uměle vytvořen intervenčními koupěmi banky, že akcie ty neměly v roce 1921 již vůbec ceny, že stěžovatel nemohl nikdy věřiti, že vnitřní hodnota těchto akcií odpovídá kursu na burse udržovanému, že o ztrátách na těchto akciích věděl a nepřihlížel-li k nim přes to v bilanci, činil tak úmyslně. Co se týče akcií »Prvních českých sklárren«, zjišťuje rozsudek, že i kurs těchto akcií byl stálými intervencemi banky na burse uměle vytvořen, že vnitřní hodnota těchto akcií byla nižší a že stěžovatel nadlepšoval bilanci za rok 1921, t. j. zakrýval skutečný majetkový stav banky v této bilanci, pojav do ní tyto akcie podle kursu na burse udržovaného. Zřejmo, že rozsudek zjišťuje i v těchto případech všechny podstatné znaky falšování obchodních knih ve smyslu § 486 čís. 3. tr. zák. V odstavci 28 namítá stížnost, že, dal-li stěžovatel odepsati v bilanci za rok 1921 ztrátu bursovního oddělení banky na devisách jen z polovice, nelze v tom spatřovati falšování obchodních knih, jelikož prý každá ztráta může býti časem umořena a jelikož prý jest vůbec zvykem odepisovati větší ztráty postupně, nikoli najednou. Tu dlužno především poukázati k tomu, co bylo shora uvedeno o odepisování ztrát vůbec. K tomu se dodává, že rozsudek zjišťuje také v tomto případě všechny podstatné náležitosti falšování obchodních knih podle § 486 čís. 3 tr. zák., uváděje, že ztráta měla býti odepsána celá, protože banka neměla k 31. prosinci 1921 takové zásoby devis, že by naděje na vzestup kursu byla vůbec bývala něčím opodstatněna, že nemohlo býti naděje na budoucí postupné umořování, že to muselo býti stěžovateli povědomo a že ztráta byla jím přes to v bilanci zamlčena nesprávným bilancováním, jím zařízeným. V odstavci 36 tvrdí stížnost, že v zařízení vedení »fingonoster« nelze spatřovati falšování obchodních knih. Je prý lhostejno, byly-li papíry tu v úvahu přicházející uloženy na pravé jméno či na řadu účtů znějících na smyšlená jména; neboť majetek banky nebyl prý tím ani zkrácen ani zvýšen, nýbrž zůstal nezměněn. Rozsudek zjišťuje, že »fingonostra« záležela v tom, že byly o papírech náležejících bance vedeny účty znějící nikoli na jméno banky, nýbrž na fingovaná jména, a že účelem těchto účtů bylo mimo jiné zakrývání ztrát, jež banka na uvedených papírech utrpěla, a zastírání skutečného majetkového stavu banky. Za těchto skutkových zjištění nelze rozsudku důvodně vytýkati mylné právní posouzení věci, shledal-li v tom, že byla z nařízení stěžovatelova v obchodních knihách banky vedena »fingonostra«, falšování těchto knih stěžovatelem. Skutečnost, že majetkový stav banky o sobě nedoznal tím změny, jest nerozhodnou; neboť falšování obchodních knih podle § 486 čís. 3 tr. zák. nepředpokládá přivodění změny ve stavu majetku, nýbrž záleží, jak bylo již dříve uvedeno, v úmyslném zastírání tohoto majetkového

stavu v obchodních knihách. Skutečný stav majetku nemůže býti přirozeně falšováním knih vůbec změněn. Namítá-li stížnost v odstavci 51, že rozsudek řeší právně mylně otázku, zda byla banka poškozena vyplácením dividendy, stačí poznamenati, že touto námitkou netřeba se blíže obíratí již proto, že nemá pro právní posouzení otázky falšování obchodních knih podle § 486 čís. 3 tr. zák. vůbec významu; s hlediska tohoto ustanovení zákona je lhostejno, zda nastala následkem falšování obchodních knih škoda čili nic. V odstavci 70 vyslovuje stížnost názor, že stěžovateli nelze přičítati za vinu falšování bilancí již proto, že, jak rozsudek zjišťuje, bilance nepodepsal. Tento názor stížnosti je zřejmě nesprávný. Falšování bilance jest dokonáno, změnil-li pachatel dodatečně správný obsah bilance nebo pojal-li již předem něco do bilance, co odporuje skutečnosti, a jednal-li při tom v úmyslu shora uvedeném. Zda podepsal pachatel bilanci jím zfalšovanou čili nic, je s hlediska § 486 čís. 3 tr. zák. lhostejno. Ostatně rozsudek zjišťuje, že ve stanovách banky není ničeho o tom, kdo má bilance podepsati, a že je pouze zvyklostí, že bilance akciové společnosti podpisují ředitelstvo, kontrolní úředník, aspoň dva členové správní rady a celá dozorčí rada. V odstavci 88 namítá dále stížnost, že rozsudek sprostňuje celou řadu obžalovaných z obžaloby pro přečin podle § 486 čís. 3 tr. zák. s odůvodněním, že toto ustanovení zákona neupravuje skutkovou podstatu samostatného deliktu, kdežto stěžovatele uznává vinným samostatným přečinem podle § 486 čís. 3 tr. zák. Ani tu není stížnost ospravedlněna; neboť rozsudek neshledal stěžovatele vinným samostatným přečinem podle § 486 čís. 3 tr. zák., nýbrž vyměřil mu, uznav ho vinným přečiny podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák. a zjistiv, že se dopustil jako »pachatel« po rozumu § 486 čís. 3 tr. zák. falšování obchodních knih, vzhledem k této zvláštní přitěžující okolnosti trest podle onoho ustanovení zákona. V odstavcích 4, 13, 44, 50, 61, 68, 74, 75, 80 a 83 dovolává se stížnost kromě formálních důvodů zmatečnosti číselně také důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., neuvádí však a nenaznačuje ani ve svých vývodech, v čem spatřuje tento zmatek. Tu není tedy číselně uplatňovaný důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. vůbec proveden.

Na četných jiných místech uvádí nebo naznačuje sice stížnost, v čem shledává číselně uplatňovaný důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., neprovádí jej však po zákonu, ježto nepřihlíží ke skutkovým zjištěním rozsudkovým, nebo vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, nedbajíc zásady § 288 odstavec druhý čís. 3 tr. ř., jíž by se měla při provádění hmotněprávního důvodu zmatečnosti řídití, nebo napadá dokonce rozsudkový výrok, jehož tu vůbec není. Jde tu zejména o tyto body: 1. Pokud jde o zamlčení ztráty akciové společnosti »N.« v bilanci banky za rok 1921, namítá stížnost v odstavci 14, že rozsudek nezjišťuje, že stěžovatel nařídil, by tato ztráta nebyla odepsána, a tvrdí, že stěžovatel o této ztrátě nevěděl, ba že tu této ztráty koncem roku 1921 ani ještě vůbec nebylo. Tu přehlíží stížnost skutková zjištění rozsudku, že ztráta, o niž tu jde byla tu již k 31. prosinci 1921, že bylo již v roce 1921 známo, že cena akcií »N.« klesla, a že stě-

žovatel, jenž upravoval bilanci za rok 1921, měl úmysl bilanci uměle nadlepšovati, nezařídív, by ztráta byla odepsána. 2. Tvrdí-li stížnost v odstavci 15, že v tom, že stěžovatel stanovil kurs akcií »T.« pro bilanci banky za rok 1921 ve výši v rozsudku uvedené, nelze spatřovati trestné jednání (patrně falšování bilance), již proto, že kurs byl stěžovatelem stanoven podle běžných cen a mimo to určen samostatnou korporací, ocitá se v rozporu se skutkovým zjištěním rozsudku, že stěžovatel stanovil cenu oněch akcií libovolně po 1.000 Kč, a vychází mimo to ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, že cena těchto akcií byla určena samostatnou korporací. 3. V odstavci 17 tvrdí stížnost, že stěžovateli nelze přičítati za vinu, že věda, že banka je předlužena, dělal nové dluhy nebo falšoval obchodní knihy, již proto, že o ztrátách tu v úvahu přicházejících, t. j. o ztrátách pražské filiálky banky, vůbec nevěděl, nebyv kotrolorem Ř-ou na ně upozorněn. Tu přehlíží stížnost skutkové zjištění rozsudku, podle něhož byl stěžovatel na ztráty Ř-ou hlášené upozorněn spoluobžalovaným Antonínem R-em. 4. V odstavci 43 namítá stížnost, že stěžovatel nemůže býti činěn zodpovědným za zamlčení ztráty filiálky v H. v bilanci banky za rok 1921, protože není dokázáno, že tuto filiálku bilancoval a o ztrátě věděl. Tu ocitá se stížnost v rozporu se skutkovým zjištěním rozsudku, že stěžovatel nařídil vrchnímu kontrolorovi B-ovi, by ztrátu nebilancoval. 5. Tvrdí-li dále stížnost v odstavci 45, že výrok rozsudku o vině stěžovatelově v příčině zamlčení ztráty filiálky z-ské v bilanci banky za rok 1921 je nesprávný již proto, že není dokázáno, že stěžovatel v době bilančních prací v roce 1922 věděl, že otázka ztráty řečené filiálky není urovnána a trvá dále, přehlíží skutkové zjištění rozsudku, že stěžovatel ztrátu, o níž tu jde, v bilanci banky za rok 1921 úmyslně zamlčel. 6. Namítá-li stížnost v odstavci 49, že, poznamenal-li stěžovatel na listu, že ažio jest zapsati jako rezervu daňovou, zajistil tím částku, o níž tu šlo, pro banku, pro její provoz a pro její rezervy, takže jeho činnost v této věci nelze označiti za trestnou (za falšování obchodních knih), vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, ba jím vyloučeného; neboť rozsudek zjišťuje, že následkem řečeného písemného příkazu stěžovatelova byl peníz, o nějž tu jde, vykázan jako součást zisku za rok 1921 a že stěžovatel zastíral doložkou »reserva daňová« pouze před úředníky účtárny svůj úmysl směřující k nesprávnému použití uvedené částky, která se stala součástí bankovní provise, tedy zisku banky daného valné hromadě k rozdělení. 7. V odstavci 56 tvrdí stížnost, že s výrokem rozsudku o vině stěžovatelově nelze souhlasiti již proto, že banka nebyla pasivní a stěžovatel nevěděl, že je pasivní. Tu ocitá se stížnost v rozporu se skutkovým zjištěním rozsudkovým, že stěžovatel byl si na jaře 1922 vědom netoliko platební neschopnosti banky, nýbrž i její pasivity. 8. K vývodům v odstavcích 57 a 59, kde se stížnost snaží dokázati, že banka byla oprávněna kupovati i své vlastní akcie, že nákup těchto akcií nebyl obchodem odvážným a že rozsudek je tudíž na omylu, vyslovuje názor, že nákup vlastních akcií je činem trestným, stačí poznamenati, že rozsudek nikde nevyslovuje,

že koupě vlastních papírů zakládá sama o sobě trestný čin, nýbrž naopak uvádí, že tu nešlo o obchody odvážné a že banka byla zásadně oprávněna kupovati i vlastní akcie. Rozsudek vytýká stěžovateli jen nezřízený nákup vlastních papírů banky na fingonostra. 9. Pokud jde o vývody stížnosti v odstavci 71, dlužno uvést, že rozsudek neprohláší poznámky stěžovatelovy J. H. za falšování bilance, nýbrž pokládá ony poznámky za přípravu k zamýšlenému falšování bilance za rok 1922, a že neshledává falšování bilance v pouhých příležitostných rozhovorech o bilanci a o bilancování jednotlivých cenných papírů, nýbrž je spatřuje v určitých nařízeních stěžovatelových. 10. Tvrdí-li stížnost v odstavci 81, že činnost stěžovatelova ve příčině poskytnutí úvěru firmě »M.« je beztrestná, protože stěžovatel neměl vůbec hlasovacího práva a byl pouze přítomen poradě oprávněných orgánů, vychází ze skutkového předpokladu rozsudkem nezjištěného, že stěžovatel neměl hlasovacího práva, a pomíjí skutkové zjištění rozsudku, že stěžovatel souhlasil v sezení správní rady ze dne 8. dubna 1922 s poskytnutím úvěru řečené firmě. 11. Namítá-li stížnost v odstavci 82, že firmě K. byl úvěr povolen a zvýšen proti vůli stěžovatelově, že nelze z toho odvozovati trestné zavinění stěžovatelovo, stačí poznamenati, že rozsudek neklade stěžovateli za vinu, že povolil nebo zvýšil úvěr firmě K., nýbrž činí v tomto směru zodpovědným pouze obžalovaného R-e. 12. Tvrdí-li dále stížnost v odstavci 84, že nelze souhlasiti s názorem rozsudku, že se stěžovatel dopustil založením obchodní společnosti »V.« lehkovážného činu, dlužno zdůrazniti, že rozsudek takového výroku vůbec neobsahuje, nýbrž že shledává zavinění stěžovatelovo v tom, že poskytl firmě »V.« lehkomyšlně a nepřiměřeně úvěr. 13. V odstavci 86 namítá stížnost, že stěžovatel nebyl povinen ohlásiti úpadek, protože tu nebylo vůbec úpadku, a že sám rozsudek to připouští, uváděje, že úpadek banky nastal teprve, když mezi občanstvem byla rozšířena pověst o špatném stavu banky a když došlo následkem toho k houfnému vybírání vkladů. Tu však přehlíží stížnost svrchu již zmíněné skutkové zjištění rozsudku, že stěžovatel byl si na jaře 1922 vědom netoliko platební neschopnosti, nýbrž i pasivity banky; dalším dodatkem chce rozsudek zřejmě jen vyjádřiti, že k úplnému shroucení se banky, jež byla již dříve neschopna platiti a předlužena, došlo teprve v době posléze uvedené. 14. V odstavci 88 namítá stížnost, že, je-li zjištěno, že banka měla kapitál ve stížnosti uvedený, t. j. 350 až 370 milionů Kč, a že úvěry jí poskytnuté byly poměrně malé, nelze stěžovateli důvodně za vinu klásti, že poskytoval úvěr lehkomyšlně. Tu vychází stížnost ze skutkových předpokladů rozsudkem nezjištěných. Rozsudek nezjišťuje, že banka disponovala v době, kdy poskytovala lehkomyšlně úvěry, oním kapitálem, nýbrž zjišťuje, jak bylo již uvedeno, na různých místech rozhodovacích důvodů, že majetkový stav banky byl v době poskytování úvěrů špatný, a nezjišťuje, že úvěry bankou poskytnuté byly poměrně malé. Ostatně záleží lehkomyšlné poskytování úvěru po rozumu § 486 čís. 1 tr. zák. již v tom, že pachatel poskytuje úvěr, nezkoumaje náležitě platební schopnost dlužníkovu (Löffler, Strafrechtliche Bestimmungen,

str. 537). Dále namítá stížnost v témž odstavci, že rozsudek jest na omylu, maje za to, že úpadek jest ohlásiti, jakmile byly zjištěny ztráty; i kdyby prý bylo stěžovateli známo, že banka je v platebních nesnázích, nebyl prý povinen ohlásiti úpadek, poněvadž byl, jak prý rozsudek zjišťuje, přesvědčen, že se stav banky zlepší. Tu dlužno poznamenati, že rozsudek nevyslovuje nikde právní názor, že dlužník je povinen ohlásiti úpadek, jakmile utrpěl ztráty, a nezjišťuje, že banka byla pouze v platebních nesnázích, nýbrž zjišťuje, jak bylo již opětne uvedeno, že stěžovatel byl si na jaře 1922 vědom netoliko platební neschopnosti, nýbrž i pasivity banky. Z uvedených důvodů bylo zmateční stížnost K-ovu jednak jako neodůvodněnou, jednak jako ne po zákonu, tedy vůbec neprovedenou zavrhnouti.

2. Zmateční stížnost Františka K-a: Tato zmateční stížnost napadá rozsudek jednak v otázce viny uplatňováním zmatku podle § 281 čís. 10 správně 9 písm. a) tr. ř., jednak v otázce odepření podmíněného odsouzení, ve kterémžto směru se dovolává zmatečnických důvodů podle § 281 čís. 3, 5, 11 tr. ř. Ohledně zmatku podle § 281 čís. 10 správně 9 a) tr. ř. dlužno předeslati, že byl K. podle rozsudečného výroku uznán vinným, že během roku 1920 až 1922 v B., jakožto vedoucí úředník oddělení staviv M.-s-ské banky a později jako ředitel akciové společnosti P., tedy jako zodpovědný zástupce dlužníka více věřitelů proti zákonné povinnosti, sestaviti inventář a bilanci v předepsané době, je nesestavil, obchodní knihy částečně vůbec nevedl a částečně je vedl tak nepořádně, že neposkytovaly přehledu o majetkovém stavu, při čemž neschopnost platiti skutečně nastala. Výrok rozsudečný, že se obžalovaný K. dopustil přečinu podle § 486 písm. a) tr. zák. jako vedoucí úředník oddělení staviv M.-s-ské banky stížnost vůbec nenapadá. Rozsudečný výrok, že se K. dopustil přečinu podle § 486 písm. a) tr. zák. jako ředitel akciové společnosti P., tedy jako zodpovědný zástupce dlužníka, napadá stížnost tvrzením, že obžalovaný nebyl u P. orgánem, jenž je ve smyslu § 486 písm. a) tr. zák. zodpovědným, že nevedl samostatně obchodní věci P., nýbrž že byl nucen veškeré obchodní věci předkládati správní radě ku schválení. Než stížnost přehlíží zjištění rozsudku, že K. byl ředitelem a koncesionářem P. a že mu byl podnik svěřen jako odborníkovi. Se zřetelem na tato zjištění nemůže býti nejmenší pochybnosti o tom, že K. takovým orgánem P. byl, a poukazují se dotyčné vývody stížnosti na vývody týkající se obdobných výtek K-ových. Než obžalovaný František K., jenž se podle rozsudku dopustil přečinu podle § 486 a) tr. zák. v letech 1920—1922, byl podle spisů vyslechnut jako podezřelý po prvé dne 6. října 1923. Že u něho došlo již před tím k nějakému soudnímu vyhledávacímu úkonu, není ze spisů patrné. Ježto se přečin podle § 486 a) tr. zák. promlčuje ve třech měsících, je míti za to, že tato promlčecí lhůta prošla, aniž došlo k přerušení promlčení po rozumu § 531 odst. první tr. zák. Vzhledem k tomu dlužno zkoumati, zda jsou tu dány také ostatní podmínky promlčení; neboť k promlčení jest přihlížeti z moci úřadu v každém období trestního řízení, v řízení zrušovacím a tehdy, když neobsahuje napadený rozsudek výroku o otázce promlčení,

jak je tomu v souzeném případě, při čemž se podotýká, že obžalovaným teprve při zrušovacím líčení v tomto směru uplatňovaný zmatek podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. byl uplatněn opožděně. Podstata přečinu podle § 486 a) tr. zák. nezáleží v docílení neoprávněného zisku nebo způsobení škody; tento přečin je deliktem pořádkovým, spočívajícím v neposlušnosti proti předpisu posléze uvedeného ustanovení zákona. Z této povahy onoho přečinu plyne, že pachatel nemůže spácháním tohoto přečinu dosáti zisku po rozumu § 531 odst. druhý písm. a) tr. zák. a že nezpůsobuje tímto deliktem o sobě škodu, již by měl podle § 531 odst. druhý písm. b) tr. zák. nahraditi. S hlediska obou posléze uvedených ustanovení zákona nepřekáží tudíž nic promlčení. Ježto se K. podle osobních výkazů u hlavního přelíčení přečtených v promlčecí lhůtě zločinu, přečinu nebo přestupku (§ 531 odst. druhý písm. c) tr. zák.) nedopustil, bylo podle § 290 odst. první tr. ř. a § 288 čís. 3 tr. ř. přihlížejíc k tomuto zmatku obžalovaného i v tomto směru podle § 259 čís. 3 tr. ř. ihned z obžaloby sprostiti. Při tom se podotýká, že i jinak by byl napadený rozsudek ohledně K-a neudržitelným, ježto činí obžalovaného K-a zodpovědným za úpadek P., jenž nepřichází vůbec v úvahu, ježto nebylo proň ani žalováno, aniž byl zjištěn. Pro úplné sprostění obžalovaného K-a odpadá potřeba, zabývat se dalšími zmatečnými důvody v jeho stížnosti uplatňovanými, aniž i jeho odvoláním. 3. Než i ohledně obžalovaného Josefa Z-ého přesvědčil se zrušovací soud, že bylo použito zákona trestního ku jeho škodě, pokud byl Z. uznán vinným též přečinem podle § 486 písm. a) tr. zák. Z., jehož trestná činnost končí podle spisů nejpozději v květnu 1922, byl obeslán k zodpovědnému výsledku teprve dne 14. února 1923. Ježto pak v době mezi květnem 1922 až do 14. února 1923 nedošlo proti Z-ému ku žádnému vyhledávacímu úkonu a ježto týž se podle trestního lístku v této době nedopustil žádného trestného činu, bylo i ohledně Z-ého, pokud týž byl uznán vinným přečinem podle § 486 písm. a) tr. zák. z důvodů pod 2. uvedených podle §§ 290, 288 čís. 3 tr. ř. uznati právem tak, jak shora ve výroku pod 3. uvedeno.

Čís. 3006.

S hlediska § 170 čís. 1 tr. ř. přichází v úvahu jedině trestný čin, pro který je v souzeném případě stihán obviněný (obžalovaný), nikoliv jiný, samostatný trestný čin svědka samotného, byť i šlo o trestný čin stejného druhu; takový čin vylučuje přísahu svědka jen za podmínek § 170 čís. 2 tr. ř.; pouhé podezření tu nestačí.

Bylo-li hlavní přelíčení odročeno podle § 276 tr. ř., není třeba, by bylo předsevzato znovu; stačí pokračování v něm.

Předpis § 271 tr. ř. je způsobem, zakládajícím důvod zmatku podle čís. 4 § 344 tr. ř., porušen jen tehdy, nebyl-li o hlavním přelíčení vůbec sepsán protokol; není tudíž zmatečnosti v tom, že protokol (o odročném hlavním přelíčení) nebyl pořízen ihned za hlavního přelíčení, nýbrž teprve později, třeba tím byl obhájce připraven o možnost, použití za-